

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення практичних занять

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ІНВЕСТИЦІЙ»

(для студентів 5 курсу денної та заочної форм навчання
спеціальностей 7.06010101, 8.06010101 – «Промислове та
цивільне будівництво»; 7.06010103, 8.06010103 - «Міське будівництво
та господарство»)

Харків – ХНАМГ - 2012

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни „Економіка інвестицій” (для студентів 5 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей 7.06010101, 8.06010101 – «Промислове та цивільне будівництво»; 7.06010103, 8.06010103 - «Міське будівництво та господарство») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Ю. О. Тараруєв. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 20 с.

Укладач: Ю. О. Тараруєв

Рецензент: д.т.н., проф. В. І. Торкатюк

Рекомендовано кафедрою економіки будівництва,
протокол № 6 від 26.01.2012 р.

Зміст

1. Загальні положення.....	4
2. Зміст практичних занять.....	5
Практичне заняття 1.....	5
Практичне заняття 2.....	9
Практичне заняття 3.....	11
Практичне заняття 4.....	12
Практичне заняття 5.....	18

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою викладання дисципліни «Економіка інвестицій» для магістрів спеціальності «Економіка підприємства» є підвищення їх фахового рівня в сфері обґрунтування доцільності реалізації інвестиційних проектів з урахуванням основних чинників, що впливають на діяльність підприємств будівельного комплексу й інших суб'єктів господарювання.

Головна увага на практичних заняттях з економіки інвестицій приділяється закріпленню основних теоретичних положень курсу (це стосується перш за все визначення сутності основних понять, порівняльного аналізу класифікацій, засвоєння найбільш сучасних схем і методів здійснення інвестиційних операцій, а також інтерпретації показників, що визначають рівень ресурсного забезпечення інвестиційних проектів та ефективність їх реалізації в сучасних умовах господарювання. У результаті вивчення дисципліни студенти також матимуть уявлення про особливості законодавчого забезпечення інвестиційних процесів, що досягається шляхом порівняльного аналізу основних положень чинного законодавства, що регламентують права й обов'язки інвесторів та інших учасників інвестиційних операцій; умови інвестування і визначають роль держави у формуванні інвестиційної привабливості підприємств.

Розподілення занять за темами, зміст і перелік яких наведено у робочій програмі курсу, показано у табл. 1.

Таблиця 1 – Розподіл часу на проведення практичних занять

Найменування тем	Номер теми	Кількість годин
ЗМ 1. Теоретичні основи економіки інвестицій		
Тема 1. Інвестиції як економічна категорія	1	2
Тема 2. Основні етапи інвестиційного процесу	2	2
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності	3	2
ЗМ 2. Критерії та методи визначення ефективності інвестицій		
Тема 1. Визначення ефективності реальних інвестицій	4,5	4
Тема 2. Особливості здійснення фінансових інвестицій	6	2
Всього годин	x	12

Для контролю знань студентів у межах курсу передбачається:

- проведення дискусій з проблемних питань;
- розв'язання задач;
- модульно-рейтинговий контроль, що проводиться за результатами

засвоєння теоретичних знань за темами, що входять до змістових модулів відповідно до робочої програми курсу.

Також приділяється увага організації самостійної роботи студентів за темами курсу: сформульовані проблемні питання для самостійного вивчення в розрізі тем курсу.

2. Зміст практичних занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Практичне заняття проводиться за темою «Інвестицій як економічна категорія» (змістовий модуль 1).

Питання для обговорення:

1. Сутність основних понять курсу «Економіка інвестицій».
2. Характеристика об'єктів вкладення коштів.
3. Особливості здійснення реальних та фінансових інвестицій в умовах економічної кризи.
4. Роль держави у забезпеченні розвитку галузей економіки України.
5. Суб'єкти інвестиційної діяльності й особливості їх взаємодії.
6. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств в сучасних умовах господарювання.

Оскільки магістри традиційно орієнтовані на здійснення наукової діяльності, їм необхідно засвоїти методи аналізу економічних понять. Один із них передбачає групування понять за ключовими словами та ознаками. Аналіз проводиться у декілька етапів:

1) збирання інформації для аналізу. Кожен студент групи знаходить у науково-методичній літературі одне визначення поняття, що аналізується;

2) узагальнення отриманої інформації. Знайдені визначення класифікуються за ключовими словами й ознаками для відповіді на питання: яке з них найбільш повно відображає сутність процесу, об'єкта або явища, що аналізується? Для узагальнення даних рекомендується побудувати таблицю (див. табл. 2);

3) проведення аналізу та формулювання висновків. Мета аналізу полягає у тому, щоб визначити переваги і недоліки кожного підходу до визначення того чи іншого поняття, а також знайти те з них, що комплексно відображає сутність економічних процесів або явищ.

Завдання 1

На основі аналізу наукової та науково-методичної літератури провести порівняльний аналіз поняття «Інвестиційна привабливість підприємства». Класифікацію визначень означеного терміну оформити у вигляді таблиці.

Таблиця 2 – Аналіз поняття «Інвестиційна привабливість підприємства»

Автор	Ключове слово	Основні ознаки об'єкта що визначається					
1	2	3	4	5	6	7	8

Завдання 2

За наведеними нижче даними визначити структуру інвестицій в економіку України та порівняти її з інвестиціями України у інші країни.

Таблиця 3 – Прямі інвестиції в економіку України на 01.10.2011 р.,

Країна	Інвестиції, млн. дол. США	Відсотки
1	2	3
Усього	48466,2	
Кіпр	12089,1	
Німеччина	7287,5	
Нідерланди	4914,4	
Австрія	3447,8	
Російська Федерація	3439,5	
Велика Британія	2504,4	
Франція	2222,0	
Швеція	1755,6	
Віргінські Острови (Брит.)	1561,4	
США	1082,0	
Італія	941,9	
Швейцарія	925,6	
Польща	890,2	
Інші країни	5404,8	

Таблиця 4 – Прямі інвестиції з України на 01.10.2011 р.

Країна	Інвестиції, млн. дол. США	Відсотки
1	2	3
Усього	6860,6	
Кіпр	6352,4	
Російська Федерація	181,9	
Латвія	83,0	
Польща	49,5	
Грузія	32,7	
Казахстан	25,8	
Віргінські Острови (Брит.)	25,8	
Інші країни	109,5	

На основі наведеної інформації необхідно також порівняти обсяги вхідних та вихідних інвестицій за такими країнами, як Кіпр, Російська Федерація, Польща та ін.

Завдання 3

Визначити і проаналізувати структуру та динаміку обсягів будівництва житла в Україні.

Таблиця 5 – Уведення в експлуатацію загальної площі, тис. м², 2005-2010 рр.

Показники	Період					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Усього загальної площі, тис. м ²	7816	8628	10244	10496	6400	9339
у міських поселеннях	6088	6709	7737	7640	5163	6304
у сільській місцевості	1728	1919	2507	2856	1237	3035
Кількість збудованих квартир, тис.	76	82	95	94	66	77
у міських поселеннях	63	69	78	76	57	57
у сільській місцевості	13	13	17	18	9	20

При виконанні завдання студентам необхідно визначити:

1. структурні показники за означений період часу;
2. абсолютні відхилення і індекси за наведеними показниками (кожен рік порівнюється з попереднім);
3. середні темпи приросту показників за період 2005-2010 рр.

За результатами виконаного завдання слід сформулювати висновки і оцінити тенденції, що характеризують результативність галузі. Для забезпечення наочності матеріалу його можна також представити у графічному вигляді із застосуванням трендового аналізу. Такий підхід дозволяє краще уявити перспективи розвитку будівельного комплексу протягом декількох наступних років.

Контрольні запитання:

1. Яка принципова різниця між поняттями «активи», «капітал» та «інвестиції» і як вони пов'язані між собою?
2. Охарактеризуйте права й обов'язки інвесторів, гарантовані нормами чинного законодавства.
3. У чому різниця між реальними та фінансовими інвестиціями?
4. Які суб'єкти господарювання мають право здійснювати інвестиції?
5. У чому полягає призначення інвестиційного менеджменту?
6. Охарактеризуйте види інвестицій залежно від їх технологічної структури?
7. Які фінансові інструменти є сьогодні найбільш розповсюдженими в Україні?
8. Чи можна вважати цілісні майнові комплекси об'єктами фінансових інвестицій?

Тестові завдання:

1. Інвестиції – це:

- a) надання підприємством кредитів іншим суб'єктам господарювання;
- b) вкладення майнових та інтелектуальних ресурсів у розвиток підприємства;
- c) підвищення кваліфікації персоналу підприємства;

d) збільшення номенклатури продукції підприємства.

2. До об'єктів інвестицій відносяться:

- a) об'єкти інтелектуальної власності;
- b) майно підприємств;
- c) цінні папери;
- d) усі відповіді правильні.

3. Залежно від об'єкта вкладення інвестиції поділяються на:

- a) прямі й непрямі;
- b) зовнішні та внутрішні;
- c) реальні та фінансові;
- d) ризикові та безризикові.

4. За відношенням до об'єкта вкладення інвестиції поділяються на:

- a) прямі й непрямі;
- b) зовнішні та внутрішні;
- c) реальні та фінансові;
- d) ризикові та безризикові.

5. Залежно від участі інвестора в інвестиційному процесі інвестиції поділяються на:

- a) короткострокові й довгострокові;
- b) прямі й непрямі;
- c) внутрішні та зовнішні;
- d) реальні та фінансові;
- e) первісні та повторні.

6. Оберіть правильне твердження:

- a) інвестор не має права самостійно обирати об'єкти інвестування;
- b) інвестор зобов'язаний отримувати ліцензії у разі виконання спеціальних робіт;
- c) інвестор має право розпоряджатися результатами інвестицій;
- d) інвестор не повинен запобігати недобросовісній конкуренції.

7. Оберіть правильне твердження:

- a) інвестор має право розпоряджатися результатами інвестицій;
- b) інвестор повинен запобігати недобросовісній конкуренції;
- c) інвестор має право самостійно обирати об'єкти інвестування;
- d) інвестор не зобов'язаний отримувати ліцензії у разі виконання спеціальних робіт;

8. Вкладення спільних інвестиційних коштів є основною діяльністю для:

- a) банківських установ;
- b) страхових компаній;
- c) інвестиційних компаній;
- d) державних підприємств;
- e) інвестиційних фондів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Практичне заняття проводиться за темою «Основні етапи інвестиційного процесу» (змістовий модуль 1).

Питання для обговорення:

1. Сутність та основні етапи інвестиційного процесу.
2. Варіанти реалізації інвестиційної політики.
3. Особливості формування інвестиційних коштів в сучасних умовах.
4. Характеристика стадій життєвого циклу підприємства.
5. Критерії прийняття інвестиційних рішень.

Завдання 4

Таблиця 6 – Інвестиції та грошові потоки підприємства за 2002–2011 рр.

Рік	Інвестиції, тис. грн	Грошові потоки, тис. грн	Індекс доходності, частка одиниці
1	2	3	4
2002	4120	5109	
2003	4450	5741	
2004	4800	6384	
2005	4620	6468	
2006	5200	7020	
2007	5380	6886	
2008	4730	5818	
2009	4500	5355	
2010	5400	6750	
2011	5650	7345	

Користуючись наведеними вище даними необхідно:

- а) визначити індекс доходності підприємства;
- б) з'ясувати, чи є розвиток підприємства циклічним;
- в) побудувати графік змін індексу доходності підприємства;
- г) визначити перспективні значення індексу доходності підприємства за три роки, використовуючи методи екстраполяції або експоненційного згладжування;
- д) визначити величину відносної похибки прогнозу та зробити висновки щодо успішності підприємства у майбутньому.

Завдання 5

Визначити ставку дисконтування за моделлю середньої зваженої вартості капіталу, якщо відомо наступне:

1. власний капітал підприємства становить 26 млн. грн;
2. величина отриманих підприємством кредитів в середньому складає 720 тис. грн на рік, а величина погашення позик з урахуванням відсотків – 910 тис. грн;

3. коефіцієнт виплат підприємства дорівнює 0,35, а коефіцієнт фінансування – 0,75;

4. чистий прибуток звітного періоду – 4 500 тис. грн

Зробити висновки.

Завдання 6

Визначити розмір інвестицій підприємства за період 2005–2010 рр. на основі інформації поданої нижче.

За результатами розрахунків необхідно оцінити дивідендну політику підприємства, враховуючи значення чистого прибутку та коефіцієнта виплат підприємства.

Яким чином політика підприємства вплине на темпи зростання та репутацію серед міноритарних акціонерів?

Таблиця 7 – Показники діяльності підприємства, 2005–2010 рр.

Показники	Період					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Операційні доходи, тис. грн	7800	9600	11300	12400	10300	15400
Операційні витрати, тис. грн	5400	8250	9820	10500	7800	11600
Інші доходи, тис. грн	85	112	256	28	36	360
Інші витрати, тис. грн	72	240	340	119	124	420
Чистий прибуток, тис. грн	-	-	-	-	-	-
Коефіцієнт виплат, частка одиниці	0,3	0,25	0,21	0,17	0,15	0,31

Контрольні запитання:

1. Проаналізуйте характер зв'язку між ризиком та доходністю інвестицій.

2. У чому полягає сутність диверсифікації як інструменту зменшення ризику інвестування?

3. Які об'єкти інвестицій можуть вважатися безризиковими в сучасних умовах господарювання?

4. Від чого залежать особливості інвестиційної політики підприємства?

5. Що таке інвестиційний портфель підприємства і за якими критеріями він формується?

Тестові завдання:

1. Інвестиційна політика розробляється з метою:

- a) підвищення інвестиційного ризику;
- b) збільшення доходів інвесторів;
- c) вибір об'єктів інвестування;
- d) порівняння ефективності інвестиційних проектів.

2. Оберіть правильне твердження:

- a) державні цінні папери характеризуються високим рівнем доходності;

- b) державні цінні папери характеризуються низьким рівнем ризику;
- c) між доходністю і ризиком інвестування існує обернена залежність;
- d) між доходністю і ризиком інвестування існує пряма залежність;
- e) доходність і ризик інвестування не залежать один від одного.

3. Ризик інвестування у цінні папери певного виду:

- a) менше, ніж ризик, характерний для інвестиційного портфелю;
- b) більше, ніж ризик, характерний для інвестиційного портфелю;
- c) суттєво не відрізняється від ризику, що характерний для інвестиційного портфеля.

4. Оберіть правильне твердження:

- a) чистий прибуток підприємства є власним джерелом формування інвестицій;
- b) амортизація основних засобів не може вважатися джерелом формування інвестицій;
- c) збільшення виплат власникам призводить до скорочення обсягів інвестиційної діяльності;
- d) кошти, що надаються банківськими установами, вважаються позиковими.

5. Укладання контрактів відноситься до:

- a) інвестиційної фази життєвого циклу проекту;
- b) передінвестиційної фази життєвого циклу проекту;
- c) експлуатаційної фази життєвого циклу проекту.

6. Аналіз альтернатив вкладення коштів відноситься до:

- a) інвестиційної фази життєвого циклу проекту;
- b) передінвестиційної фази життєвого циклу проекту;
- c) експлуатаційної фази життєвого циклу проекту.

7. Головною метою диверсифікації об'єктів інвестування є:

- a) підвищення доходності інвестиційних операцій;
- b) зниження ризику інвестування;
- c) зростання прибутку інвесторів;
- d) зниження розміру податків.

8. Підтримання діючих потужностей та оновлення основних засобів відносяться до:

- a) інвестиційної фази життєвого циклу проекту;
- b) передінвестиційної фази життєвого циклу проекту;
- c) експлуатаційної фази життєвого циклу проекту.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Практичне заняття проводиться за темою «Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності» (змістовий модуль 1).

Питання для обговорення:

1. Глумачення у законодавстві України основних понять курсу.
2. Закріплення прав та обов'язків інвесторів у нормах чинного

законодавства.

3. Нормативно-правове забезпечення діяльності суб'єктів, що належать до інфраструктури фондового ринку.

4. Причини і наслідки низької інвестиційної привабливості державних підприємств.

5. Регулювання інвестиційної діяльності в кризових умовах.

Невідповідність чинного законодавства потребам суспільства відмічається сьогодні багатьма дослідниками та спеціалістами-практиками. Тому головним завданням теми є аналіз законів та інших правових актів, що регламентують здійснення інвестиційної діяльності на території України.

Аналіз законодавства пропонується проводити у декілька етапів:

1. Збирання інформації – кожен студент обирає закон, що тією чи іншою мірою визначає інвестиційну діяльність суб'єктів господарювання. Припускається робота парами. Прикладами таких законів можуть бути закони України: «про інвестиційну діяльність», «Про інститути спільного інвестування», «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україні» та ін.

2. Обговорення основних положень законів та нормативно-правових актів, що регламентують інвестиційну діяльність в Україні – на основі положень чинного законодавства кожен студент готує доповідь (5–7 хвилин), де не лише розглядає і систематизує матеріал, але й формулює власну позицію щодо того чи іншого закону або нормативно-правового акту.

3. Узагальнення інформації – рекомендується проводити у табличній формі, акцентуючи увагу на перевагах та недоліках закону або нормативно-правового акту.

Таблиця 8 – Представлення результатів аналізу норм чинного законодавства, що регламентують інвестиційну діяльність

Найменування закону та дата прийняття	Переваги	Недоліки	Суперечності (положення, що не узгоджуються з нормами інших правових актів)
1	2	3	4

4. Формування висновків – є підсумковим етапом аналізу законодавчих норм і передбачає формулювання пропозицій щодо покращення умов інвестування на державному рівні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Практичне заняття проводиться за темою «Визначення ефективності реальних інвестицій» (змістовий модуль 2).

Питання для обговорення:

1. Сутність і класифікація реальних інвестицій.

2. Моделі визначення грошових потоків підприємства.

3. Особливості врахування ризику при оцінці інвестиційних проектів.
4. Основні підходи до визначення ставки дисконтування.
5. Показники оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів.

Переважає більшість завдань теми стосується визначення показників ефективності реальних інвестицій. Критерії успішності проекту подано нижче (табл. 9).

Таблиця 9 – Критерії ефективності інвестиційних проектів за основними показниками

Назва показника	Скорочення	Критерії успішності проекту
1	2	3
Чиста теперішня вартість	NPV	$NPV > 0$
Індекс прибутковості	PI	$PI > 1$
Термін окупності	PP	$PP \rightarrow \min$
Внутрішня норма доходності	IRR	$IRR - r > 0$
Модифікована внутрішня норма доходності	MIRR	$MIRR - r > 0$

Завдання 7

На підставі нижче наведеної інформації визначте чисті грошові потоки підприємства за період 2006–2010 рр. та коефіцієнт ліквідності грошового потоку за означений період. Зробити висновки.

Таблиця 10 – Складові грошових потоків підприємства, тис. грн

Показники, млн грн	Роки				
	2006	2007	2008	2009	2010
Чистий прибуток	1268	1453	1620	1850	920
Амортизація	156	218	431	240	320
Інвестиції	415	690	820	542	620
Зміна власного капіталу		90	-120	40	
Зміна оборотних активів	-250	+121	-430	-60	+80

Завдання 8

Визначити величину чистої теперішньої вартості проекту, якщо інвестиції та грошові потоки від проекту передбачаються у розмірах, що наведені нижче, термін реалізації проекту становить 4 роки, а ставка дисконтування приймається на рівні 22%. Зробити висновки.

Таблиця 11 – Інвестиції та грошові потоки підприємства, тис. грн

№ року t	Інвестиції IC	Грошові потоки CF _t
0	780	
1		290
2		330
3		380
4		450

Завдання 9

Визначити NPV проекту, якщо інвестування і надходження грошових потоків очікується в розмірах, що наведені нижче; а ставка дисконтування становить 18 %.

Таблиця 12 – Показники підприємства для визначення NPV за умов поетапного здійснення інвестицій, тис. грн

№ року t	Інвестиції IC _k	Грошові потоки CF _t
1	2	3
0	8000	-
1	6000	-
2		7500
3	4000	9000
4	6000	9500
5		10000
Всього	24000	36000

Завдання 10

Порівняти інвестиційні проекти А та Б за показниками прибутковості та терміну окупності інвестицій, використовуючи наведені нижче відомості, якщо ставки дисконтування для них визначені на рівні, відповідно, 15 та 18%. Зробити висновки.

Таблиця 13 – Початкові дані для порівняння проектів за критеріями індексу доходності та терміну повернення інвестицій, тис. грн

Період n	Проект А		Проект Б	
	IC	CF	IC	CF
1	2	3	4	5
0	810		760	
1		260		310
2		340		280
3		380		440
4		220		420

Завдання 11

Використовуючи умови завдання 8 розрахувати значення внутрішньої норми доходності (IRR). Зробити висновки.

Приклад побудови профілю IRR

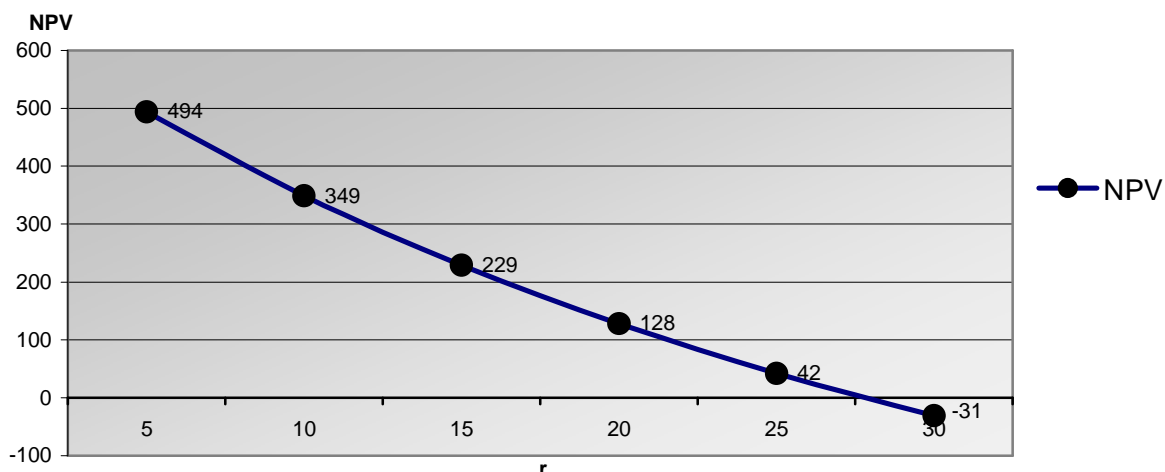

Рис. 1 – Профіль NPV

Співвідношення для визначення чистої теперішньої вартості (NPV) вказує на те, що між ставкою дисконтування та NPV існує обернена залежність, що дає можливість визначити IRR графічним шляхом, побудувавши так званий профіль NPV – графік, що ілюструє означену обернену залежність. Для побудови профілю, що представлений вище, використані дані завдання 8. Значення IRR знаходиться на перетині кривої, що показує характер залежності та осі (r), оскільки, як відомо IRR – це така ставка дисконтування, за якої $NPV = 0$.

Завдання 12

Визначити IRR для проектів А та Б за допомогою профілів NPV (використовуються відомості завдання 10).

Завдання 13

Розрахувати значення модифікованої внутрішньої норми доходності (MIRR), якщо ставка дисконтування інвестицій становить 17%, а рівень доходності реінвестування грошових потоків від проекту – 12%. Термін реалізації проекту становить 6 років, а інформація про вкладення інвестиції та отримання грошових потоків наведена у таблиці.

Таблиця 14 – Початкові відомості для визначення MIRR

№ року	Інвестиції	Грошові потоки
1	2	3
0	250	
1		320
2	270	380
3		210
4	340	360
5	470	120
6		250
Всього		

Зробити висновки.

Контрольні запитання:

1. На якій стадії життєвого циклу інвестор отримує грошові потоки від проекту?
2. У чому полягають переваги використання грошових потоків порівняно з показниками фінансових результатів підприємства?
3. Чим пояснюється необхідність дисконтування грошових потоків при визначенні чистої поточної вартості проекту?
4. Якими критеріями слід користуватися, обираючи проекти з близькими значеннями індексу доходності.
5. У яких випадках порівняння значень NPV різних проектів недостатньо для обґрунтування рішення про здійснення інвестицій?
6. Який спосіб визначення терміну повернення інвестицій вважається більш точним і чому?
7. Про що свідчить високе значення індексу доходності проекту? Який характер залежності між терміном повернення інвестицій та індексом доходності проекту?
8. Який критерій вибору інвестиційних проектів характеризує внутрішня норма доходності і чому її доцільно порівнювати зі ставкою дисконтування проекту?
9. У яких випадках використання внутрішньої норми доходності вважається недоцільним?
10. У чому полягає основна відмінність між внутрішньою нормою доходності та модифікованою внутрішньою нормою доходності?

Тестові завдання:

1. Об'єктами реальних інвестицій виступають:

- a) цінні папери;
- b) об'єкти основних засобів;
- c) патенти, ліцензії, ноу-хау й інші інтелектуальні активи.

2 Переобладнання цехів і об'єктів основного, підсобного й обслуговуючого призначення вважається:

- a) розширенням;
- b) реконструкцією;
- c) новим будівництвом.

3 Для розрахунку економічного ефекту від проекту в абсолютному вираженні використовують:

- a) індекс доходності;
- b) індекс прибутковості;
- c) внутрішню норму доходності;
- d) чисту теперішню вартість.

4 Оберіть правильне твердження:

- a) інвестиції у проект завжди здійснюються протягом певного року;
- b) фінансування проекту може здійснюватися у декілька етапів;
- c) інвестиції, що вкладаються у проект, не потрібно дисконтувати;

d) інвестиції дисконтуються, якщо період їх надходження перевищує один рік.

5 Для розрахунку економічної ефективності проекту у відносному вираженні використовують:

- a) внутрішню норму доходності;
- b) індекс доходності;
- c) чисту теперішню вартість;
- d) показник повернення інвестицій.

6 Якщо чиста теперішня вартість набуває позитивного значення ($NPV > 0$), виконується умова:

- a) $PI < 1$;
- b) $PI = 1$;
- c) $PI > 1$;
- d) $PI = 0$.

7 Періодом повернення інвестицій (PP) називають:

- a) період, протягом якого підприємство отримує грошові потоки від проекту;
- b) період від виникнення ідеї до реалізації проекту;
- c) період експлуатації проекту;
- d) період, протягом якого сукупна величина позитивних грошових потоків, зрівнюється з розміром інвестицій.

8 Для оцінки максимального рівня ризику проекту використовують:

- a) індекс доходності;
- b) внутрішню норму доходності;
- c) чисту теперішню вартість;
- d) показник повернення інвестицій.

9 Для оцінки успішності проекту за критерієм IRR, цей показник порівнюють з:

- a) індексом прибутковості проекту;
- b) ставкою дисконтування грошових потоків;
- c) терміном повернення інвестицій;
- d) чистою теперішньою вартістю проекту.

10 Оберіть правильне твердження:

- a) внутрішня норма доходності використовується для оцінки будь-яких інвестиційних проектів;
- b) у разі чергування позитивних і негативних грошових потоків використовується модифікована норма доходності (MIRR);
- c) при оцінці ефективності інвестиційних проектів враховуються лише позитивні грошові потоки.

11 Оберіть критерії ефективності інвестиційного проекту (n – період функціонування проекту, r – ставка дисконтування):

- a) $NPV > 0$;
- b) $PP > n$;
- c) $IRR - r = 0$;
- d) $PI > 1$;

- e) $PP < n$;
- f) $IRR - r > 0$.

12 Оберіть критерії ефективності інвестиційного проекту (n – період функціонування проекту, r – ставка дисконтування):

- a) $PI < 1$;
- b) $PI = 1$;
- c) $PP = n$;
- d) $IRR - r < 0$.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Практичне заняття проводиться за темою «Особливості здійснення фінансових інвестицій» (змістовий модуль 2).

Питання для обговорення:

1. Сутність фінансових інвестицій та види цінних паперів.
2. Визначення обсягів інвестицій відповідно до стандартів обліку.
3. Операції на ринку цінних паперів.
4. Визначення доходності цінних паперів.
5. Перспективи розвитку фондового ринку України в сучасних умовах.

Завдання 14

Визначити вартість дисконтної облигації номінальною вартістю у 8 грн і погашенням через 90 днів, якщо бажана норма прибутковості 14% річних?

Завдання 15

Короткострокові державні облигації з терміном погашення 90 днів було придбано за ціною 99,22% від номінальної вартості. Визначити прибутковість операції для інвестора.

Завдання 16

Пакет дисконтних облигацій номінальною вартістю 500 000 грн, ціна яких на вторинному ринку визначається поточними процентними ставками, придбано за 6 місяців до погашення, а реалізовано за 3 місяці. Відсоткові ставки склали відповідно 40 і 30%. За якою ціною здійснювались операції купівлі-продажу цього пакета облигацій? Який дохід та доходність цієї операції?

Завдання 17

Визначити вартість акції, якщо дивіденди у поточному році становили 3 грн за акцію, ставка виплати дивідендів – 15%, а річний темп зростання дивідендів – 3%.

Контрольні запитання:

1. Чи існують переваги здійснення фінансових інвестицій порівняно з реальними?
2. Охарактеризуйте основні суб'єкти інфраструктури фінансових ринків.
3. Які основні важелі має держава для впливу на функціонування ринку цінних паперів?
4. Назвіть основні індекси, що використовуються для моніторингу активності фондових бірж.

5. Охарактеризуйте найбільш розповсюджені види операцій, що проводяться на фондових біржах.

Тестові завдання:

1. Основною метою здійснення фінансових операцій є:

- a) контроль над емітентом;
- b) отримання доходу;
- c) формування портфеля цінних паперів.

2. Залежно від особливостей участі інвестора в процесі інвестування фінансові інвестиції поділяють на:

- a) короткострокові та довгострокові;
- b) прями та портфельні;
- c) пайові та боргові.

3. Документ, що засвідчує внески власників до бюджету має назву:

- a) ощадний сертифікат;
- b) переводний вексель;
- c) казначейське зобов'язання;
- d) дисконтна облигація.

4. Оберіть фінансові інструменти, що відносяться до деривативів:

- a) ф'ючерс;
- b) привілейована акція;
- c) казначейське зобов'язання;
- d) опціон.

5. Для оцінки фінансових інвестицій використовують:

- a) метод участі у капіталі;
- b) метод амортизованої собівартості;
- c) визначення справедливої вартості;
- d) метод дисконтування;
- e) усі відповіді правильні.

6. Суб'єкт фондового ринку, що спеціалізується на розміщенні цінних паперів називається:

- a) маклер;
- b) брокер;
- c) андеррайтер;
- d) дилер.

7. Для визначення вартості простих акцій використовують:

- a) модель капітальних активів;
- b) модель Хоскальда;
- c) модель Гордона;
- d) модель Дюпона.

8. Оберіть елементи, з яких складається вартість облигацій:

- a) дисконтована вартість купонних виплат;
- b) амортизована вартість облигації;
- c) дисконтована вартість облигації на момент погашення.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення практичних занять

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ІНВЕСТИЦІЙ»

(для студентів 5 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей 7.06010101, 8.06010101 – «Промислове та цивільне будівництво»; 7.06010103, 8.06010103 - «Міське будівництво та господарство»)

Укладач: **ТАРАРУЄВ** Юрій Олександрович

Відповідальний за випуск *В. І. Торкатюк*
Редактор *С. В. Тимощук*

Комп'ютерне верстання *О. А. Балашова*

План 2010, поз. 299 М

Підп. до друку 10.11.2010 р.
Друк на ризографі.
Зам. №

Формат 60×84/16
Ум. друк. арк. 1,1
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 4064
від 12.05.2011 р.